

**Test
Medewerkers-
gedeelte
Stadhuis**

28 juni 2022

Inhoudsopgave

MEDEWERKERSTEST STADHUIS	1
Deelnemers	4
Inleiding.....	4
Opzet van dit verslag	4
Het gebouw.....	5
Bereikbaarheid.....	5
Toegankelijkheid	6
Deuren	9
Trappen en drempels	9
Liften.....	11
Nooduitgangen en evacuatie bij calamiteiten.....	12
Toiletten / gehandicaptoiletten.....	12
Gangen en ruimten	15
Diversen	16
Werkklimaat.....	18
Samenvatting / Eindconclusie.....	19
Ten slotte	20
Over Voorall	20
Vragen?	20
BIJLAGE 1	21
BIJLAGE 2	22

TEST MEDEWERKERSGEDEELTE STADHUIS SPUI 70 2511 BT DEN HAAG

Maandag 28 juni 2022, 15.30 – 17.00 uur.

Deelnemers

Inge Dix-Dijkhuizen	visuele beperking, loopt met stok
Vincent Harte	handbewogen rolstoel
Rob van der Vliet	neurodivers
Margreet Roemeling	projectcoördinator Voorall
Erik Herbschleb	projectleider TestTeams Voorall

Inleiding

Voorall heeft op 28 juni samen met een aantal werknemers met een beperking het medewerkersgedeelte in het stadhuis getest op toegankelijkheid.

Aan de test ging een oriënterend gesprek vooraf, een maand eerder, om vast te leggen wat de problemen zijn en hoe die het best benaderd zouden kunnen worden. Naast de bovengenoemde testers waren hierbij ook aanwezig: Jolanda Spaans, Reshna Bhoelai, Marike ten Have, Bianca Postma, Rudy de Jonge (inmiddels elders werkend) en Aarthi Lachminarainsingh.

Omdat het gehele stadhuis te groot is om door te lopen met het testteam is een keuze gemaakt voor het verkennen van de volgende onderdelen van het gebouw: hoofdingang (zijde Spui), de personeelsingangen aan de Kalvermarkt, de goederenlift aan de zijde van de Kalvermarkt, de achtste en negende verdieping, de stilteruimte.

Het uitgangspunt bij de test is dat medewerkers op zelfstandige en gelijkwaardige wijze deel kunnen nemen aan alle facetten die bij het werk van belang zijn.

Opzet van dit verslag

Alle situaties die zijn getest zijn ook op de foto gezet. Bij de foto's wordt vermeld wat van de afgebeelde situatie goed is of wat er te verbeteren valt. Dit laatste is dan samengevat in de vorm van een advies.

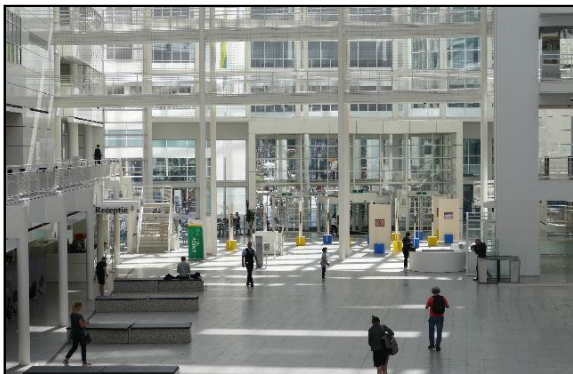

Stadhuis Den Haag, buitenaanzicht

Het gebouw

De stad Den Haag heeft in de loop der eeuwen vier verschillende stadhuisen gekend. Het huidige stadhuis is gelegen aan de zuidoostzijde van de Kalvermarkt en de noordoostzijde van het Spui. Het dankt zijn bijnaam "IJspaleis" aan zijn witte kleur. Het kenmerkt zich ook door het atrium, het grootste van Nederland, circa 30 bij 120 meter. De architect is de Amerikaan Richard Meier. Met het ontwerp werd in 1986 begonnen. Het werd gebouwd in de periode 1990-1995. De bouwkosten bedroegen indertijd – omgerekend vanuit guldens - €125 miljoen. Het bruto vloeroppervlak is ruim 130.000 m². In hetzelfde gebouw zijn ook de Centrale Bibliotheek van Den Haag en het Haags Gemeentearchief gevestigd.

(bron: Wikipedia, ook bovenstaande foto)

Twee opnamen van het stadhuisinterieur met het grote atrium

Bereikbaarheid

Goed openbaar vervoer is van groot belang voor deze groep medewerkers. Een van de uitgangen van de tramtunnel – waarin vier tramlijnen rijden, de lijnen 2,

3, 4 en 6 - ligt op slechts 50 meter afstand van de dichtstbijzijnde toegangsdeur voor personeel. Bij de halte Kalvermarkt, direct voor het stadhuis, rijden tramlijnen 9 en 16 en over het Spui rijden tramlijn 1 en 15 en enkele bussen. Het Centraal Station ligt op niet meer dan 10 minuten loopafstand. Helaas ontbreekt een blindengeleidelijn vanaf de uitgang van de tramtunnel en halte Kalvermarkt naar de natuurlijke gidslijn, nl. de gevel van het stadhuis. Ook is de hoofdingang niet aangelijnd, waardoor deze moeilijk te vinden is. Medewerkers die per auto komen, kunnen hun auto parkeren in de parkeergarage onder het stadhuis. Vanuit de garage gaat een lift omhoog. De deuren in de parkeergarage gaan allemaal automatisch open.

ADVIES:

- Blindengeleidelijn (laten) aanbrengen vanaf halte Kalvermarkt en de tramtunneluitgang van halte Spui naar de gevel van het stadhuis. Hiermee ontstaat een gemakkelijker en veiliger verbinding voor blinden en slechtzienden tussen het stadhuis en de belangrijke ov-haltes.

Tramtunnel onder de Grote Marktstraat

Centraal Station

Toegankelijkheid

Onder toegankelijkheid verstaan we hoe gemakkelijk of moeilijk het is om een gebouw binnen te komen. Factoren die hierbij een rol spelen zijn de deurbreedte, het zelf kunnen openen van de deur, de aanwezigheid van drempels en tochtdeuren, de maatvoering van een eventueel halletje en de onmiddellijke omgeving van de toegangsdeur in de openbare ruimte, meestal een trottoir.

Belangrijke toegangen tot het atrium zijn die aan de zijde van het Spui en die aan de andere zijde in de richting van het station CS. Elke toegang bestaat uit een tweetal dubbele schuifdeuren met daarachter een tourniquet.

Opvallend is dat alleen de linker van deze twee voorzieningen heeft voor mensen met een beperking. Daar is een aansluiting op de blindengeleidelijnen in het atrium, daar bevinden zich oproepknoppen om op afstand de deuren te laten openen. Maar even opvallend is dat er van buitenaf geen aanwijzingen zijn dat men daar op de gemakkelijkste manier terecht kan.

Twee toegangsdeuren per zijde, alleen de linker met voorzieningen voor slechtzienden

ADVIES:

- Bij de komende herbestrating van de naaste omgeving van het stadhuis de routegeleiding voor blinde en slechtzienden meenemen in de plannen.

Geleidelijnen bij de toegang en in het atrium

Toegang met elektrische deuropener bij openbare toiletten aan de Kalvermarkt

Personeelsingang aan de Kalvermarkt

Aan de zijde van de Kalvermarkt, vlakbij de kruising met het Spui, bevinden zich ook twee personeelsingangen. Van groot belang, gezien de ligging op zeer korte afstand van de tramtunnel, zie hierboven. Twee problemen kunnen zich hier voordoen, afhankelijk van de (mate van) beperking van de desbetreffende medewerker.

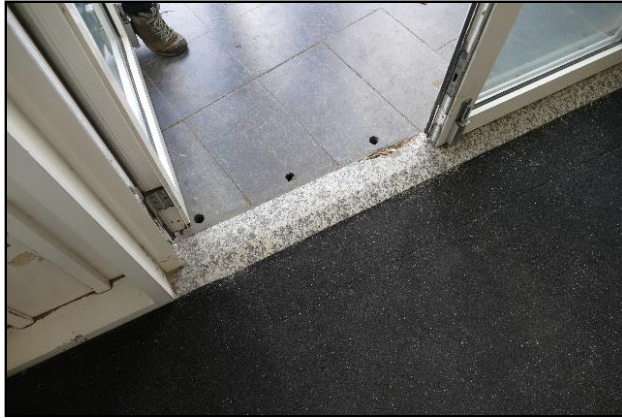
= Ten eerste de zwaarte van de deurdranger. Die staan naar ons idee onnodig zwaar afgesteld. Dit geldt ook voor de zijdeur aan de Turfmarktzijde.

= Vervolgens de hoogte van de drempel, een aantal centimeters, terwijl twee het maximum hoort te zijn. In dit geval moet ook de deur (met z'n dranger!) met één hand worden opgehouden, waardoor er dus maar één hand vrij blijft voor de aandrijving van de rolstoel. Op die manier is geen rechte lijn te rijden, waardoor een zelfstandige entree met rolstoel zo goed als onmogelijk wordt.

De bewuste ingang, die hierboven wordt omschreven, is geen reguliere personeelsingang maar biedt slechts via de lift toegang tot de 7^e, 8^e en 9^e etage boven de bibliotheek. De overige etages en de gedeelten van de hiervoor genoemde etages, die niet zijn gelegen boven de bibliotheek, moeten via de overige personeelsingangen worden bereikt. De reden hiervoor is dat er een hoogteverschil op deze etages aanwezig is tussen het gedeelte boven de bibliotheek en het overige deel van het pand. Dit hoogteverschil kan slechts door middel van een trap worden overbrugd. Een hellingbaan of liftje ontbreekt bij deze overgang.

ADVIEZEN:

- De drangers minder zwaar afstellen, dat is heel gemakkelijk te doen. Maximumkracht buitendeur: maximaal 4 kg, binnendeur: maximaal 3 kg. Automatisch te openen deur toepassen als dit niet haalbaar is in verband met de winddruk buiten het gebouw.
- De drempel beter laten aansluiten bij het trottoir. Stuur aan op maximaal 1 cm hoogteverschil. S.v.p. meenemen bij de komende herbestrating.
- Hellingbaan of liftje aanbrengen om het hoogteverschil op de etages 8 en 9 te overbruggen.

De in de tekst besproken drempel

Deuren

Er is op enkele plaatsen sprake van een of meer deuren.

= Om de afdeling te betreden moeten medewerkers door een deur met dranger.

Op deze deuren ontbreken bij de meeste verdiepingen elektrische bedieningsknoppen. Voor mensen met gewrichtsproblemen en medewerkers in een rolstoel betekent dit dat ze elke keer bij het betreden en verlaten van de afdeling een zware deur handmatig moeten openen. Dat vergt veel energie of het betekent dat hulp nodig is om de deur te openen.

= De buitendeuren zijn hierboven al besproken. De tochtdeuren leveren geen speciale problemen op. Bij binnendeuren de drangers wel lichter afstellen, of ook automatiseren.

= De toiletdeuren zijn voldoende breed en volledig drempelloos.

= De vele deuren van de diverse vergaderruimten leveren geen problemen op.

ADVIES:

Breng bij alle afdelingsdeuren (en bij de deur naar het halletje van de goederenlift, zoals vermeld bij het onderdeel 'liften') knoppen aan om de deuren automatisch te openen. De knoppen dienen goed zichtbaar te zijn, door gebruik van een contrastrijke kleur ten opzichte van de achterwand.

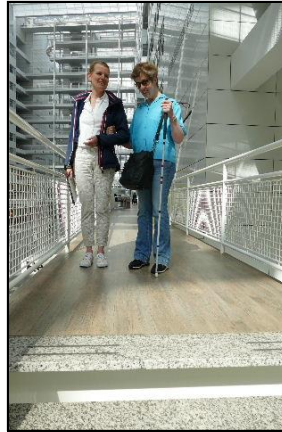
Trappen en drempels

In dit grote gebouw bevinden zich vanzelfsprekend meerdere trappen en trappenhuisen. De uitvoering daarvan is niet overal gelijkvormig. Laten we ze type I en type II noemen, hieronder met foto's verduidelijkt.

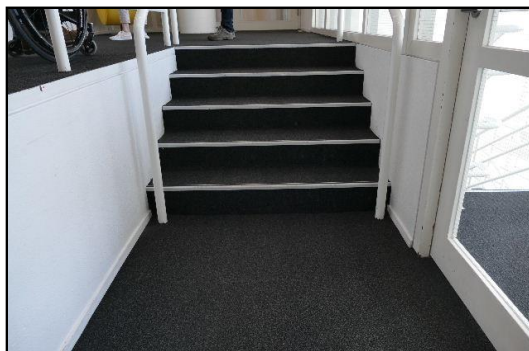
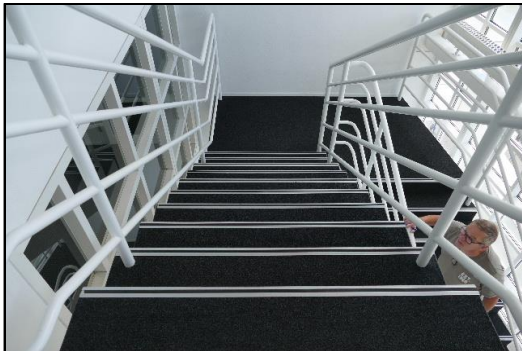
Type I is uitgevoerd in een gemêleerd grijze steensoort. De foto's laten zien dat de bovenste en onderste treden voorzien zijn van dubbele donkergrijze lijntjes, de tussentreden van enkele lijntjes van hetzelfde type. De regel is echter dat de tussentreden tot 30 cm vanuit de wand zijn gemarkeerd (op zichzelf klopt dat hier dus), de eerste en laatste treden over de volle breedte, wat hier dus ontbreekt.

ADVIES:

De onderste en bovenste treden over de volle breedte duidelijker markeren, met wat 'vollere' lijnen dan hier nu zijn toegepast.

Trap type I

Trap type II (beide typen van boven en beneden gezien)

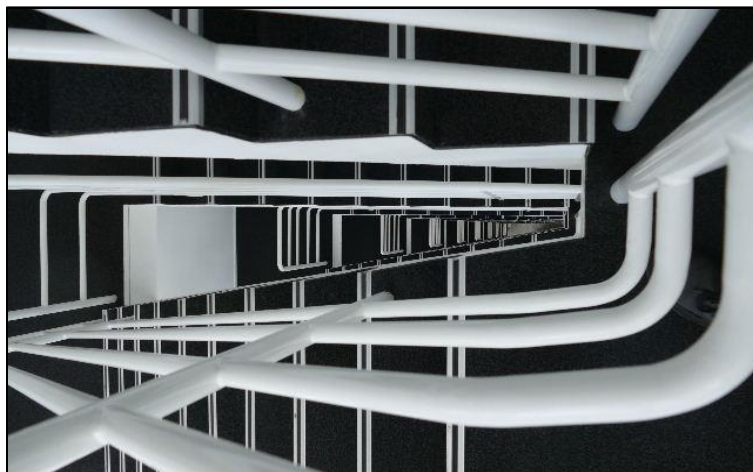
Type II is uitgevoerd in een donkerbruin/zwart materiaal. De foto's laten zien dat alle treden voorzien zijn van lichtgekleurde banden, allemaal van hetzelfde type. Hoewel niet volgens ITS voldoet deze oplossing II prima.

De **tragleuning**en zijn bijna volmaakt: stevig, op een goede afstand tot de wand, met een hand goed omvatbaar, aan boven- en onderzijde op de goede wijze nog een stukje doorlopend.

Een klein minpuntje is dat soms de leuning niet gewoon doorloopt, maar dat er een hiaat aanwezig is van circa 15 cm, zie de foto. In de praktijk levert dit echter geen problemen op.

Hiaat in de trapleuning

"Artist impression" van personeelstrappenhuis

Drempels van enig reliëf, dat wil zeggen meer dan 2 cm, zijn wij niet tegengekomen, uitgezonderd het reeds in de paragraaf *Toegankelijkheid* beschreven exemplaar.

Liften

Het gebouw telt minimaal acht of negen liften, waarvan we mogen veronderstellen dat die onderling identiek zijn.

De bedieningstoetsen zijn goed uitgevoerd, te weten met cijfers in opvallend reliëf, gecombineerd met brailletekens.

Medewerkers die via de personeelsingang op de Kalvermarkt binnenkomen zijn aangewezen op de goederenlift. Omdat voor die lift de te bereiken verdiepingen anders zijn dan elders (min 1 tot 10, in plaats van 0 tot 11) is het knoppentableau ook anders vormgegeven. Hoewel dit enige oplettenheid vraagt, kunnen ook blinde gebruikers zelfstandig de bedieningstoetsen gebruiken.

Knoppen in de reguliere liften en in de goederenlift

Een medewerker die gebruik maakt van een grotere maat scootmobiel is ook afhankelijk van de goederenlift. De deur naar het halletje waar de lift zich bevindt, is echter vanuit de scootmobiel niet te openen en een knop om de deur automatisch te openen ontbreekt. Hierdoor is de medewerker afhankelijk van anderen om de deur van het halletje voor haar te openen.

Uit de gesprekken met de testers blijkt dat de standaard digitale toegangspas geen toegang geeft tot alle verdiepingen. Zo is de Haagse lobby op de 10^e verdieping per lift alleen bereikbaar voor iemand die via zijn pas hiervoor geautoriseerd is. Niet alle medewerkers zijn op de hoogte van deze mogelijkheid. Het is belangrijk dit te communiceren onder alle medewerkers, omdat aan de buitenkant niet altijd te zien is of iemand moeite heeft met traplopen.

ADVIES:

- Breng aan beide zijden van de deur naar het halletje van de goederenlift een knop aan om de deur automatisch te openen. De knoppen dienen goed zichtbaar te zijn, door gebruik van een contrastrijke kleur ten opzichte van de achterwand.
- Communiqueer onder het personeel dat het mogelijk is alle verdiepingen per lift te bereiken met een aanpassing op de digitale toegangspas, zodat ook mensen met een niet-zichtbare beperking om deze mogelijkheid kunnen vragen.

Nooduitgangen en evacuatie bij calamiteiten

Dit gebouw telt zoveel in- en uitgangen dat van speciale nooddeuren geen sprake hoeft te zijn.

De testers vragen zich af hoe dove medewerkers gealarmeerd worden wanneer het brandalarm afgaat. Zij kunnen dit immers niet horen.

Ook zijn er vragen over het aantal evac chairs (evacuatiestoelen waarmee iemand bij noodgeval in een zittende houding door gangen en over de treden van de trappen in veiligheid gebracht kan worden) per afdeling. Is dit afgestemd op het aantal medewerkers dat bij calamiteiten geen gebruik van de trappen kan maken?

ADVIEZEN:

- Zorg ervoor dat dove medewerkers gealarmeerd worden bij calamiteiten. Dit kan bijvoorbeeld door hierover afspraken te maken tussen de betreffende medewerkers en de BHV-ers.
- Stem het aantal evac chairs per afdeling af op het aantal medewerkers dat bij calamiteiten afhankelijk is van het gebruik hiervan.

Toiletten / gehandicaptentoiletten

Het testteam heeft het gehandicaptentoilet op de 9^e verdieping uitvoerig bekeken. Volgens het testteam zijn echter niet bij alle gehandicaptentoiletten alle details hetzelfde. Zo staan drangers van toiletten verschillend afgesteld en is er niet bij elk toilet een horizontale handgreep op de binnenzijde van de deur aanwezig. Wij noemen een aantal punten van het gehandicaptentoilet op de 9^e verdieping die de waardering 'in orde' krijgen:

- De toegangsdeur is drempelvrij en als zodanig goed gemarkeerd met het rolstoelsymbool.
- Er is niet veel kracht nodig om de deur te openen.
- Aan de binnenzijde van deze deur is een horizontale handgreep aanwezig, over de volle breedte van de deur.
- De hoofdmaten van deze ruimte zijn in orde, te weten 1.65 bij 2.50 m.
- De toiletpot is excentrisch tegen de achterwand geplaatst, belangrijk bij eventueel benodigde hulp en om de rolstoel naast het toilet te kunnen plaatsen. Aan één zijde is min. 900mm vrije ruimte aanwezig. Het is belangrijk daar geen obstakels (borstel, afvalbak ed.) te plaatsen.
- Links en rechts van de toiletpot zijn twee opklapbare steunen aanwezig.
- De toiletrol is goed bereikbaar.
- Er is een roodgekleurd rondom lopend alarmkoord aanwezig op 40 cm boven de vloer.
- De spiegel zit op een goede hoogte, niet hoger dan 90 cm boven de vloer.
- Het deurslot / de deurkruk is goed te bedienen.

Toegangsdeur tot toilet

Het openen van de deur en het gebruik van de sluitstang

Aanduiding op de deur, uitvergroot

Totaaloverzicht van de toiletruimte

Sluitstang

Wastafel, kraan en omgeving

Verder wordt gemeld dat bij de gewone toiletten soms draaikranen aanwezig zijn. Deze zijn zwaarder te bedienen en kunnen daardoor lastig zijn voor mensen met pijnlijke handen. Een kraan met een lange hendel of sensor lost dit probleem op.

Daarnaast wordt gemeld dat de tendens bestaat dat gehandicaptoiletten omgevormd worden tot genderneutrale toiletten waar iedereen gebruik van mag maken. Hierbij is het belangrijk om te monitoren of een toilet wel voldoende beschikbaar blijft voor mensen die afhankelijk zijn van de voorzieningen in een gehandicaptoilet.

Op de meeste verdiepingen is minimaal één gehandicaptoilet aanwezig. Dat betekent dat iemand die aan de ene zijde van het stadhuis werkt op een verdieping waar het gehandicaptoilet zich aan de andere zijde bevindt, een route moet afleggen van circa 100-150m over de loopbrug en via verschillende deuren die niet elektrisch te bedienen zijn. Dit geldt ook voor de medewerkers die op het lage deel van de 9^e verdieping aan de zijde van de Kalvermarkt werken. Op het verhoogde deel is een rolstoeltoilet aanwezig. Dit deel van de afdeling is alleen via een trap te bereiken en het toilet daar is vanuit het lage gedeelte dus niet bereikbaar voor mensen die de trap niet kunnen gebruiken. Het afleggen van de route over de loopbrug en het handmatig openmaken van de deuren kost extra tijd en energie. Ideaal zou zijn wanneer aan beide zijden van het stadhuis op elke verdieping een rolstoeltoilet aanwezig is. Op deze manier ontstaat een meer gelijkwaardige situatie voor werknemers in een rolstoel.

Onderstaand een overzicht van de aanwezigheid van gehandicaptoiletten per verdieping:

	A	B	C	D	E	F	G	K
BG			rolstoel		rolstoel			
1		rolstoel			rolstoel			
2	rolstoel		rolstoel					
3					rolstoel			
4			rolstoel					
5					rolstoel			
6			rolstoel					
7					rolstoel		rolstoel	
8			rolstoel				rolstoel	
9					rolstoel		rolstoel*	
10							rolstoel**	
11								rolstoel
12								

* niet bereikbaar vanuit A, B en C

** niet bereikbaar vanuit D, E (kantine) en F

Bijlage 2 geeft een overzicht van de plaatsing van de verschillende rolstoeltoiletten per afdeling in het stadhuis.

ADVIEZEN:

- In bijlage 1 van dit verslag is een overzicht opgenomen waarin staat beschreven waaraan een gehandicaptentoilet moet voldoen. Zorg ervoor dat alle gehandicaptentoiletten voldoen aan deze eisen.
- Sommige mensen die afhankelijk zijn van een rolstoel, zijn niet in staat zichzelf te verschonen op een toilet. Zij hebben hierbij verzorging nodig op een verzorgtafel met tillift. De verzorging regelen zij individueel, bijvoorbeeld met een PGB. Voorall heeft eerder dit jaar een advies uitgebracht op welke wijze het rolstoeltoilet op de 6^e verdieping om te bouwen is tot een toilet met verzorgingsmogelijkheid. Met de aanpassing van dit toilet wordt het mogelijk voor werknemers in een rolstoel die afhankelijk zijn van verzorging om een volwaardige functie te vervullen op het stadhuis.
- Realiseer op elke etage een gehandicaptentoilet aan beide zijden van het stadhuis en een extra gehandicaptentoilet op het lage deel van de 9^e verdieping aan de zijde van de Kalvermarkt.
- Monitor de beschikbaarheid van gehandicaptentoiletten bij personeelsleden die hiervan afhankelijk zijn, wanneer het gehandicaptentoilet ook dienst doet als genderneutraal toilet.

Gangen en ruimten

De gangen zijn overal breed genoeg om bijvoorbeeld een rolstoel met gemak door te kunnen laten.

De ruimten zijn zó divers dat het onmogelijk is hierover een algemeen oordeel te vellen. Wel hebben we specifiek gekeken naar de stilteruimte in het gebouw.

= *Stilteruimte*

Op de eerste etage bevindt zich een stilteruimte, bestaande uit een halletje waarop twee kamertjes uitkomen. Een daarvan is voorzien van een bed, cq. rustbank. Iedereen die even behoefte heeft aan rust kan hier terecht. Bovendien zijn deze kamertjes geschikt om te dienen als ruimte om te kolven. Daaraan bestaat zeker behoefte. Heel vreemd is echter dat de deur van de beide kamertjes niet op slot gedraaid kan worden. Dat maakt deze ruimten als kolfruimte meteen veel minder geschikt, of zelfs ONgeschikt.

ADVIES:

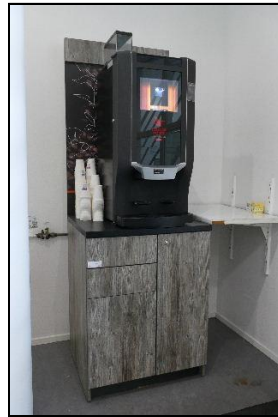
- Sloten aanbrengen op de deuren van beide kamertjes.

Stilteruimte: informatie op de deur, rustbank en deurknop

Diversen

Ten slotte nog een aantal kleinere punten, die tóch van (groot) belang kunnen zijn.

Vier afvalbakken naast elkaar Koffiecorners in enkele en dubbele uitvoering

= *Afvalbakken*

In de koffiecorners staan vier losse afvalbakken met aanduidingen voor de verschillende afvalstromen, zoals papier en rest. Medewerkers meldden dat de onderlinge volgorde van deze vier bakken niet consequent wordt aangehouden. Voor slechtzienden is dat zeer onhandig om het afval te kunnen scheiden.

= *Pantry en koffieapparaten*

De pantry die wij gezien hebben (verdieping A9 of G8) is in een doodlopende hoek gesitueerd. De ruimte is vrij krap en er is geen draaicirkel van minimaal 1.5m. Dat betekent dat medewerkers in een scootmobiel hier alleen terecht kunnen met veel manoeuvreren en steken. Ook voor medewerkers die zich snel opgesloten voelen is dit een krappe ruimte, waar zij niet graag verblijven. Het zou gemakkelijker zijn als de pantry zich in een doorloopruimte bevond, zodat het mogelijk is langs te rijden of te lopen.

Voor medewerkers in een rolstoel zijn de koffie-apparaten te hoog geplaatst. Als de kastjes eronder circa 15 cm zouden inleveren is dit probleem opgelost. Ook is de wasbak bij het koffie-apparaat niet bereikbaar voor medewerkers in een rolstoel. Bovendien moet het koffie-apparaat bediend worden met een touchscreen. Dat betekent dat iemand die blind is nooit zelfstandig koffie kan halen.

= *Stoelen*

Alle stoelen in vergaderzalen hebben leuning. Dat betekent dat deze stoelen niet bruikbaar zijn voor medewerkers met ernstig overgewicht en zij voor elke vergadering iets voor zichzelf moeten regelen. Enkele stoelen zonder leuning per vergaderzaal kunnen dit probleem oplossen.

= *Restaurant*

Tijdens de test zijn we niet in het restaurant geweest. De testers noemen wel de 4persoons zitjes die hier op een ca 20cm. verhoogd gedeelte zijn geplaatst en daardoor onbruikbaar zijn voor personen in rolstoel of scootmobiel.

ADVIEZEN:

- Bij een eventuele herinrichting zoeken naar de mogelijkheid om de pantry te situeren in een omgeving waarin een doorloop mogelijk is.
- Vervang de losse afvalbakken door één grotere afvalbak, waarin de afvalstromen gescheiden kunnen worden (zie afbeelding hieronder).
- Zorg voor koffie-apparaten die bedienbaar zijn voor mensen met een visuele beperking, bijvoorbeeld met knoppen. Betrek blinde medewerkers bij de keuze van nieuwe apparaten.
- De koffieapparaten en wasbak omlaag brengen.
- Zorg voor één of twee stoelen zonder leuning in elke vergaderzaal.
- Onderzoek de mogelijkheid om de verhoging bij de zitjes te verwijderen.
- Zorg in grotere vergaderzalen voor een ringleiding voor slechthorenden.

Eén afvalbak met verschillende afvalstromen

= *Airco en individuele verlichting*

Sommige medewerkers zijn gevoelig voor (te)veel licht, andere hebben juist veel licht nodig om te kunnen werken. Op dit moment is de belichting op werkplekken centraal geregeld.

Ook voor de airco geldt dat deze centraal is geregeld, terwijl bijvoorbeeld medewerkers met gewrichtsklachten last kunnen hebben van een koel afgestelde airco.

ADVIES:

Zorg voor de mogelijkheid om belichting en airco op werkplekken individueel te regelen.

= *Bewegwijzering*

Op de 9^e etage ontbreekt bewegwijzering naar de Haagse lobby.

ADVIES:

Breng bewegwijzering aan vanaf de 9^e verdieping naar de Haagse lobby.

= *Etage nummering*

Vanuit de testers kwam een opmerking over de wijze waarop de verschillende etages zijn genummerd. Omdat in een bepaald deel van het gebouw de verdiepingen een andere hoogte hebben dan in het andere deel ontstaat er een verloop, met als eindresultaat dat – zie de foto – er een punt is waar de zesde en

de zevende bouwlaag zich op dezelfde hoogte bevinden! Voor bijvoorbeeld een slechtziende kan dat een probleem opleveren bij de oriëntatie in het gebouw. Voor deze situatie kunnen wij helaas geen oplossing aanreiken.

G6 en A7 op dezelfde hoogte.

Werkklimaat

Tijdens deze test is gekeken naar de algemene fysieke toegankelijkheid van het medewerkersgedeelte van het stadhuis. Daarnaast kan het zijn dat medewerkers met een beperking individuele aanpassingen nodig hebben. Vaak gaat het om specialistische aanpassingen.

Het is handig hiervoor één of twee personen binnen de organisatie als vast aanspreekpunt aan te wijzen, zodat het voor medewerkers duidelijk is bij wie ze terecht kunnen met vragen of problemen over individuele voorzieningen. Deze persoon kan ook informatie verstrekken over de aanpassing van de digitale toegangspas, wanneer medewerkers met een beperking geen of moeilijk gebruik kunnen maken van de trap.

Ook de digitale toegankelijkheid voor medewerkers kan bij deze persoon ondergebracht worden. Software die moet samenwerken met bedrijfsprogramma's vergt specialistische kennis, die niet altijd bij een teamleider of op een ICT-afdeling aanwezig is. Een speciale toegankelijkheidsconsulent kan de coördinatie en de verantwoordelijkheid dragen waardoor de kennis van aanpassingsprocessen gebundeld wordt en niet steeds opnieuw het wiel hoeft te worden uitgevonden.

Naast de fysieke toegankelijkheid is ook de sociale toegankelijkheid een belangrijk onderdeel van de randvoorwaarden voor een goed werkklimaat. Onder sociale toegankelijkheid verstaan we het gevoel welkom te zijn, ongeacht je beperking, geslacht, afkomst, religie, geardeerdheid enzovoort.

In dit geval richten we ons op het thema 'welkom zijn met je beperking'.

Hiervoor is het belangrijk dat er in alle lagen van de organisatie actief beleid gevoerd wordt om te waarborgen dat medewerkers met hun beperking bij alles betrokken worden, ook als dit wat extra's vergt van collega's. Dat medewerkers aangesproken worden wanneer uitsluiting plaatsvindt en dat leidinggevenden steeds actief uitdragen en bewaken dat ieder teamlid volwaardig mee kan doen. Verder is het belangrijk voortdurend in gesprek te zijn met medewerkers over zaken die voor hen nodig zijn om hun werk goed te kunnen uitvoeren. Dit gaat niet alleen over materiële zaken, maar ook over het zoeken van een passende balans tussen ontmoeting en een rustige werkomgeving. Dit is des te belangrijker nu de werkplek na Corona steeds meer gezien wordt als ontmoetingsplaats.

ADVIEZEN:

- Zorg voor één of twee aanspreekpunten in de organisatie bij wie medewerkers terecht kunnen voor deskundige hulp voor individuele werkaanpassingen op zowel fysiek als digitaal gebied.
- Draag in alle lagen van de organisatie uit dat mensen met hun beperking welkom zijn en volwaardig meedoen en voer hierop actief beleid.
- Organiseer gesprekken met medewerkers over wat nodig is voor het vinden van een goede balans tussen ontmoeting en een rustige werkomgeving.

Samenvatting / Eindconclusie

Samen met medewerkers met een beperking voerde Voorall een schouw uit om de toegankelijkheid van het stadhuis voor medewerkers in kaart te brengen. De betrokken medewerkers zijn of waren allen werkzaam in het gebouw. Dat betekent dat zij in principe het gebouw kunnen bereiken, naar binnen kunnen gaan en hun werk kunnen doen.

Het uitgangspunt, onder andere onderschreven door het VN-verdrag handicap en de wet gelijke behandeling, is echter dat iedereen *zelfstandig en gelijkwaardig* mee kan doen. Dat is op dit moment nog niet het geval en om dit te bereiken zijn aanpassingen zeker nodig.

Hieronder volgen de belangrijkste aandachtspunten die voortkwamen uit de test: Om het gebouw te bereiken ontbreekt de routegeleiding vanaf de ov-haltes naar de gevel en naar de hoofdingang van het stadhuis.

Knoppen om de verschillende deuren elektrisch te openen zijn een duidelijke verbetering op het gebied van de toegankelijkheid.

Bij calamiteiten is het belangrijk om afspraken te maken tussen dove medewerkers en BHV-ers over de wijze waarop zij geïnformeerd worden wanneer het alarm afgaat. Ook dient het aantal evac-chairs per afdeling afgestemd te zijn op het aantal personen dat hiervan afhankelijk is.

Niet alle gehandicaptoiletten voldoen aan alle hiervoor gestelde eisen.

Op de meeste verdiepingen is minimaal één gehandicaptoilet aanwezig.

Wanneer het gehandicaptoilet zich aan de andere zijde van het stadhuis bevindt, moet een route afgelegd worden van circa 100-150m over de loopbrug en via verschillende deuren die niet elektrisch te bedienen zijn. Ideaal zou zijn wanneer aan beide zijden van het stadhuis op elke verdieping een rolstoeltoilet aanwezig is. Op deze manier ontstaat een meer gelijkwaardige situatie voor werknemers in een rolstoel.

In de pantry zorgen touchscreens, te hoge koffie-apparaten en wasbakken ervoor dat niet iedereen hier zelfstandig gebruik van kan maken. Blinde en slechtziende medewerkers hebben verder baat bij één grotere afvalbak, waarin de afvalstromen in een vaste volgorde gescheiden kunnen worden.

De rustruimte, die ook als kolfruimte gebruikt wordt, mist sloten op de deur.

In de vergaderruimtes ontbreken enkele stoelen zonder leuning. Verder is een ringleiding aan te bevelen in de grotere vergaderruimtes voor slechthorenden.

Ook is het zinvol om één of twee deskundige medewerkers aan te wijzen die fungeren als aanspreekpunten voor individuele werkaanpassingen.

Daarnaast adviseren we om gesprekken te organiseren over het zoeken van een goede balans tussen ontmoeting en een rustige werkomgeving.

Tot slot willen we benadrukken dat het belangrijk is dat de organisatie in alle lagen actief uitdraagt dat mensen met hun beperking welkom zijn en volwaardig meedoen.

Ten slotte

Met deze test hoopt Voorall inzicht te geven in de mogelijkheden om te realiseren dat werknemers in het stadhuis zelfstandig en gelijkwaardig kunnen meedoen met alle aspecten van hun werk.

Over Voorall

Voorall is de belangenorganisatie voor Hagenaars met een beperking. Zij werkt voor mensen in Den Haag met een lichamelijke, verstandelijke of zintuiglijke beperking en/of een chronische ziekte. Voorall is adviseur voor het gehandicaptenbeleid van de gemeente Den Haag en fungeert als spreekbuis voor de achterban.

Om de toegankelijkheid van Den Haag in beeld te brengen zet Voorall TestTeams in. Problemen met de toegankelijkheid worden aangekaart bij de verantwoordelijke instanties en meegenomen in de adviezen die Voorall uitbrengt over toegankelijkheid. Zie voor meer informatie: www.voorall.nl

Vragen?

Voor eventuele vragen kunt u terecht bij:

Erik Herbschleb, projectleider TestTeams
erikherbschleb@voorall.nl

Van Diemenstraat 196
2518 VH Den Haag
070 365 52 88
info@voorall.nl
www.voorall.nl
www.facebook.com/voorall
www.twitter.com/voorall

BIJLAGE 1

Eisen rolstoeltoilet standaard uitvoering

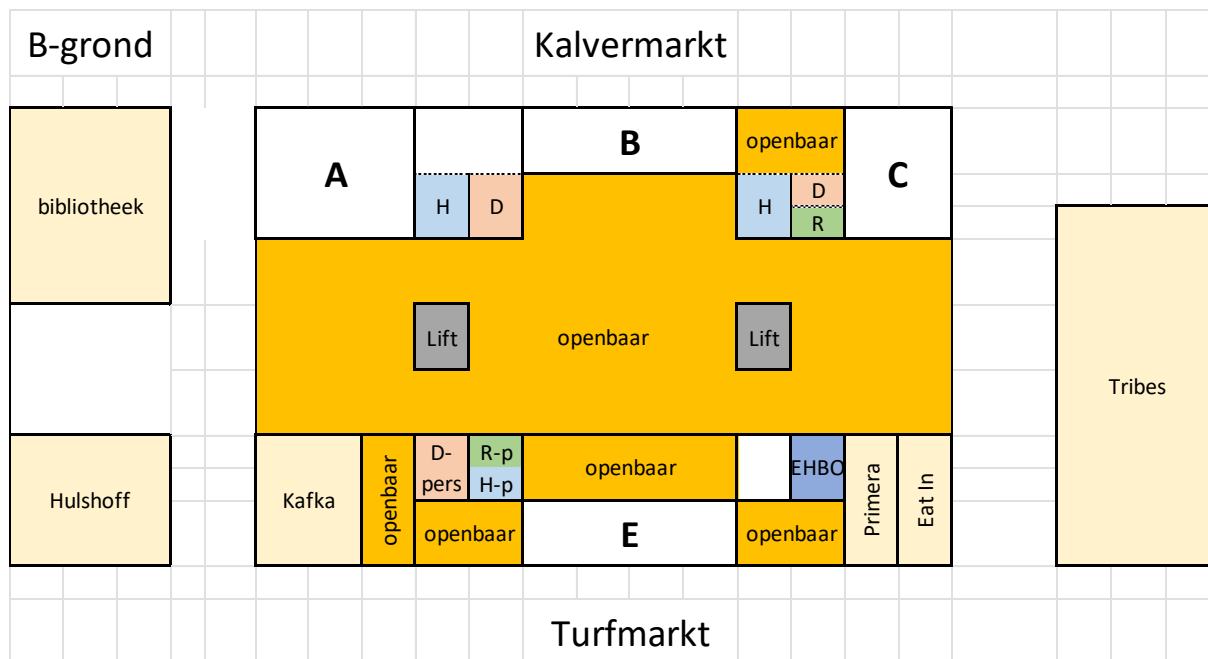
Een standaard rolstoeltoilet heeft een maatvoering van tenminste 1650x2200mm of 2200x2200mm. De pot dient aan tenminste één zijde een vrije ruimte van 900mm breedte te hebben voor naast rijdende rolstoelers om over te stappen. Zo'n vrije ruimte aan beide zijden van de pot maakt een keuze voor links of rechts opstellen mogelijk. Vóór de pot een vrije ruimte van 1200mm lengte voor overstappen van ervóór rijdende rolstoelers. Al deze opties komen namelijk voor in de praktijk.

Check een te realiseren of te verbouwen toilet verder op de aanwezigheid van de volgende zaken:

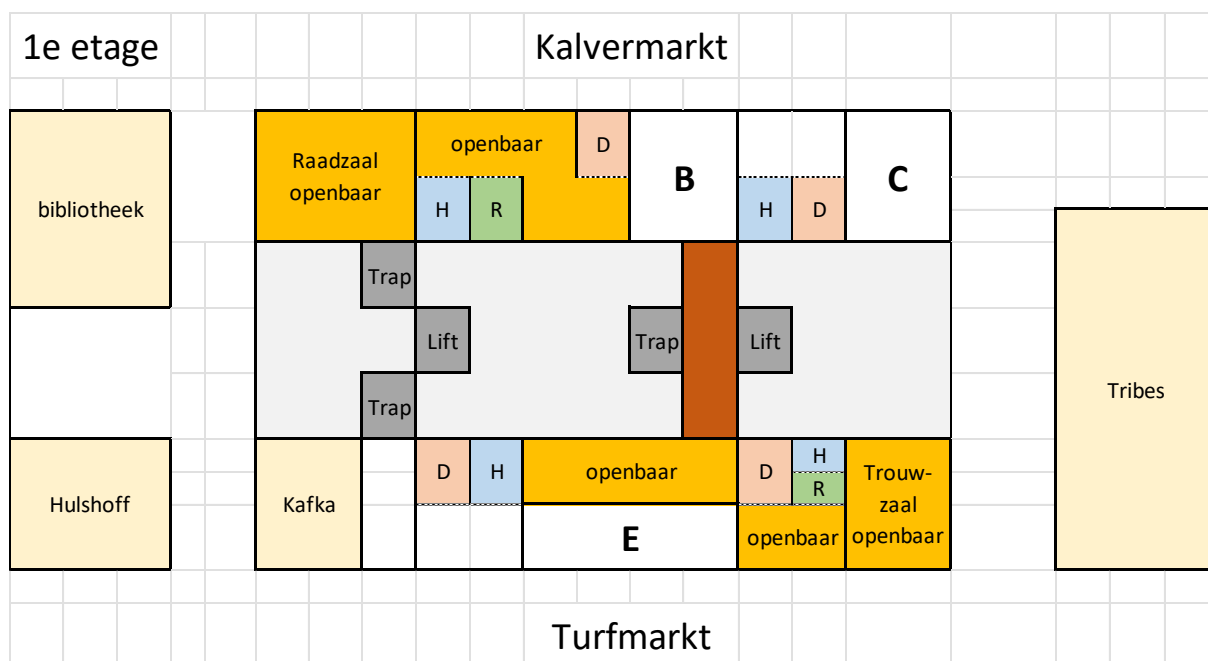
1. In de toiletruimte moet een vrije draaicirkel van tenminste 1500mm aanwezig zijn. Deze mag deels onder de wastafel en de pot vallen.
2. Pot hoogte 450-500, 700 diep, hart 500 uit muur.
3. Opklapbare beugels naast pot, waarvan één voorzien van een toiletrolhouder. Afstand hoh. 600mm.
4. Toiletreservoir met grote contrasterende spoelknop of infraroodbediening.
5. Wastafel 700-800 hoog, onderrijdbaar, 550mm uit hoek plaatsen. Syphon en (warmwater)leidingwerk buiten het gebied van de knieën houden. Wastafel met groot aflegvlak (bv. Paracelsus oid.), geen planchet toepassen.
6. Op de wastafel een thermostaatmengkraan met lange, draaibare uitloop en lange bedienhandle aanbrengen. Alternatief: infraroodbediening. Direct boven de wastafel een spiegel van 900-1450mm plaatsen.
7. Twee á drie kledinghaken aanbrengen op 900-1200mm uit vloer.
8. Deur naar buiten draaiend, met vrije doorgang min. 850mm. Aan binnenzijde een horizontale beugel op 900mm hoogte, over de volle deurbreedte.
9. Bij de toiletdeur in de vloer geen hoogteverschillen. Een onvermijdelijk hoogteverschil (bv. materiaalovergang tussen vloerafwerkingen) overbruggen dmv. een afgeronde rolstoeldorpel, niveauloos aansluitend op beide naastliggende vloerafwerkingen.
10. Alarmkoord aanbrengen in contrastkleur, 300-450mm boven vloer rondom in toilet. Dit verbonden met een visueel/auditief alarm binnen/buiten toilet, doorgeschakeld naar een balie of kantoor .
11. Voldoende signalering en bewegwijzering aan de buitenzijde, voor de route naar het rolstoeltoilet.

BIJLAGE 2

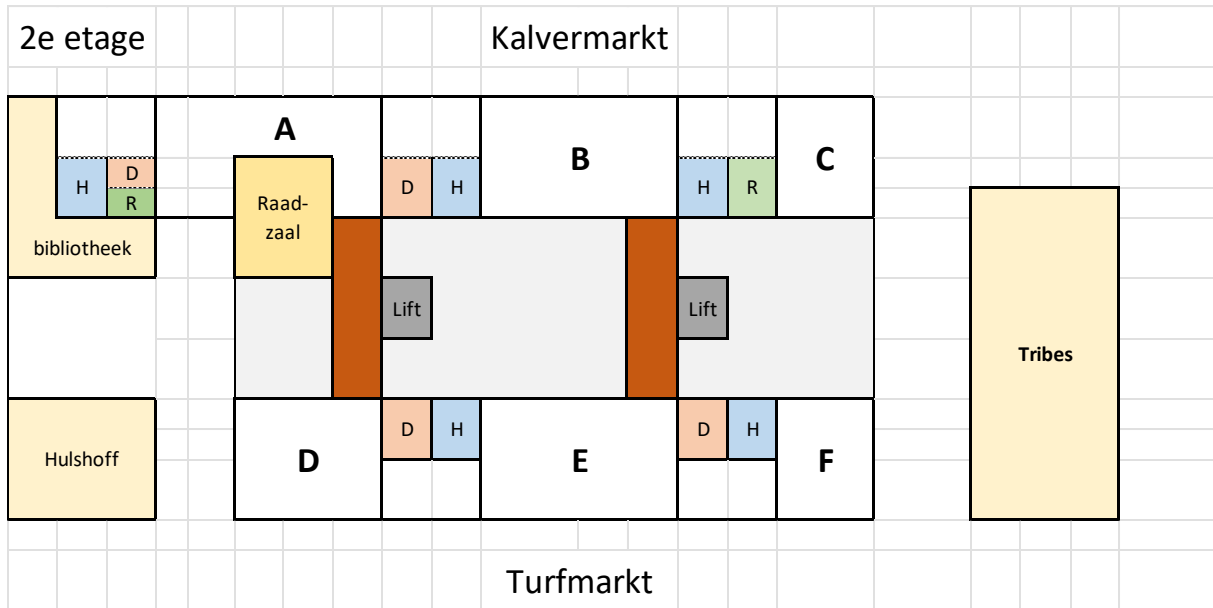
AANWEZIGHEID VAN DE ROLSTOELTOILETTEN PER VERDIEPING

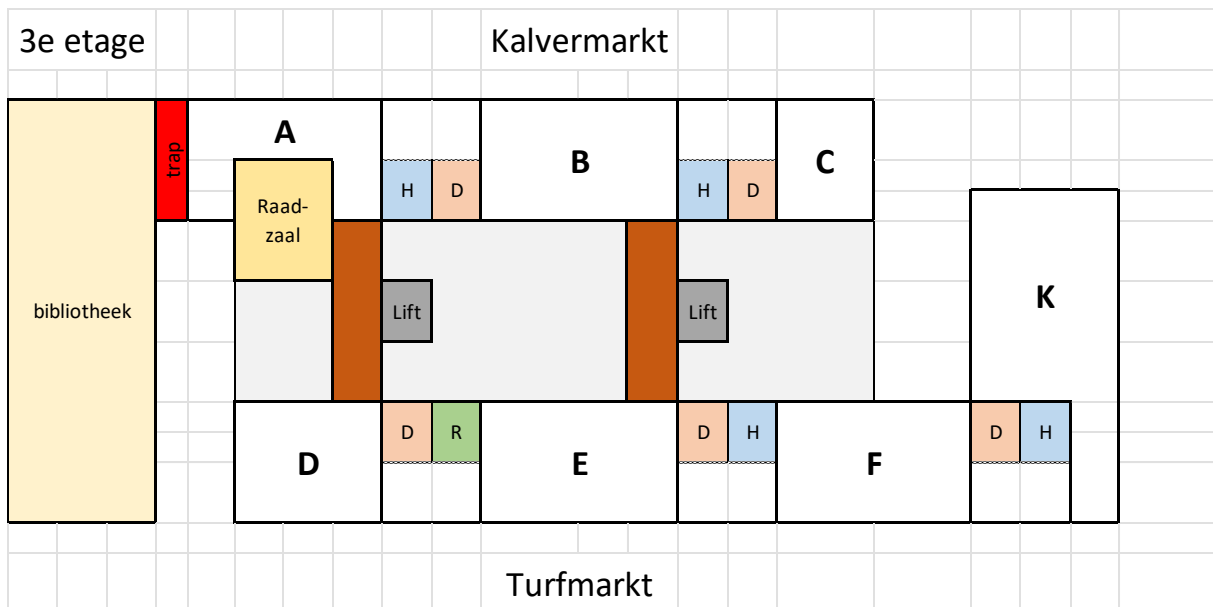
*Begane grond: openbaar rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt.
Rolstoeltoilet voor personeel aan zijde Turfmarkt.*

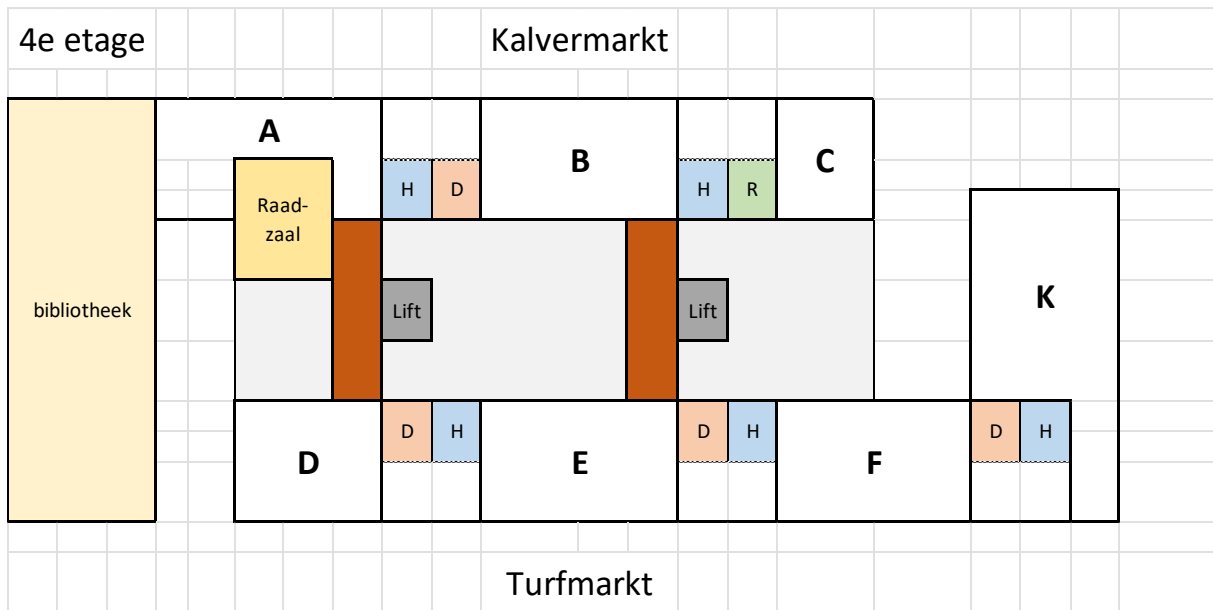
1^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt en Turfmarkt

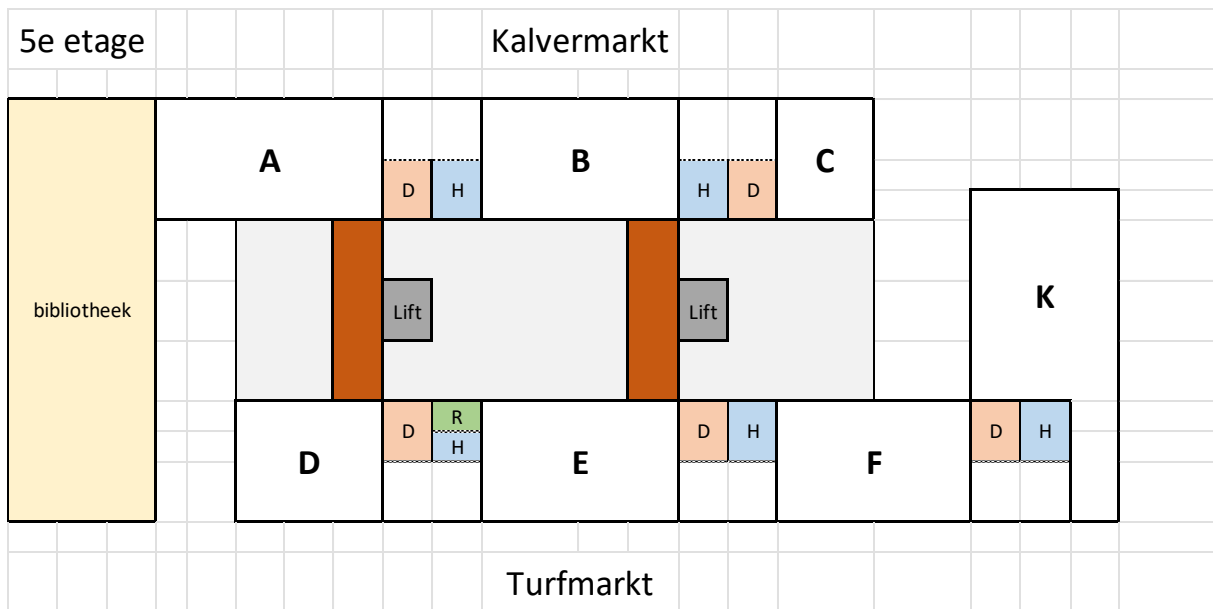
2^e etage: 2 rolstoeltoiletten aan zijde Kalvermarkt, waarvan 1 bij de Arbodienst.

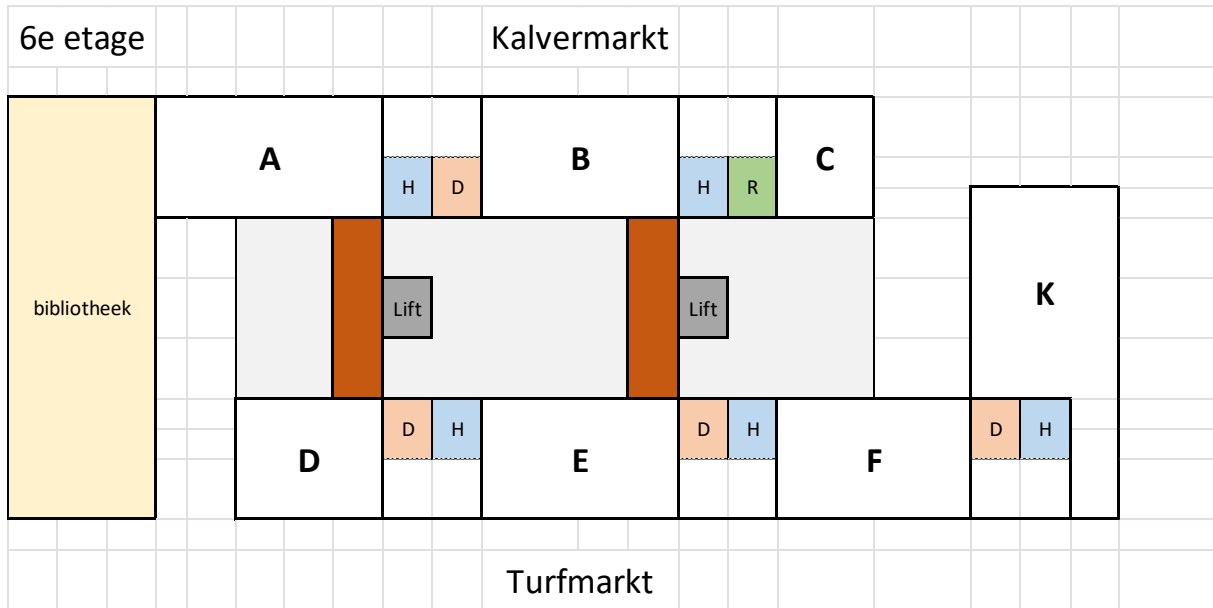
3^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Turfmarkt

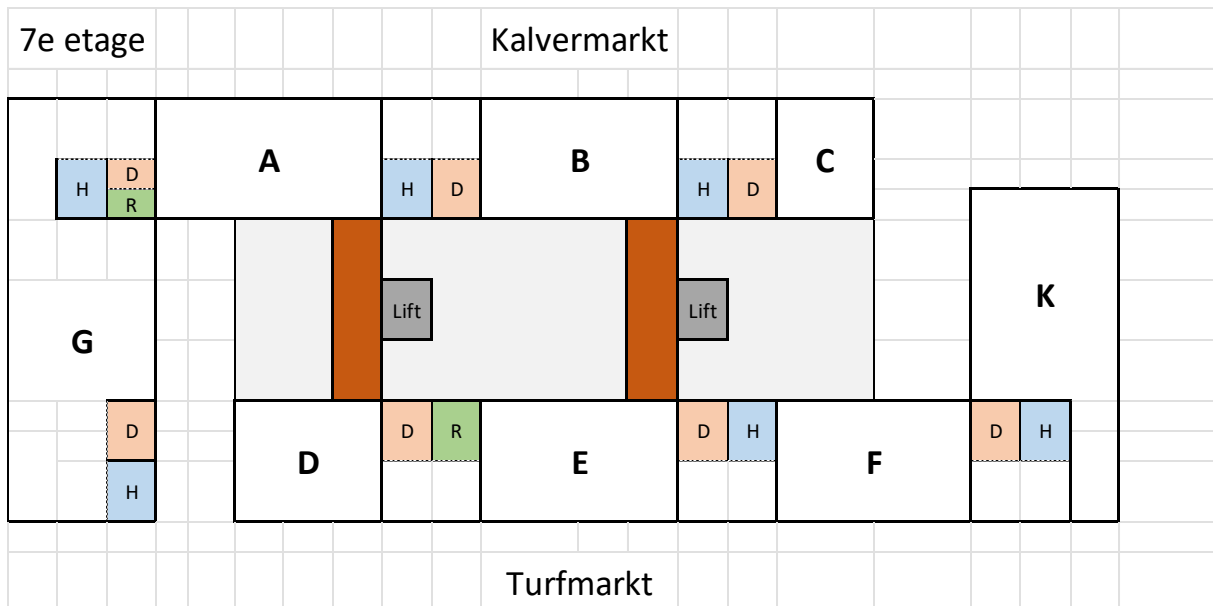
4^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt

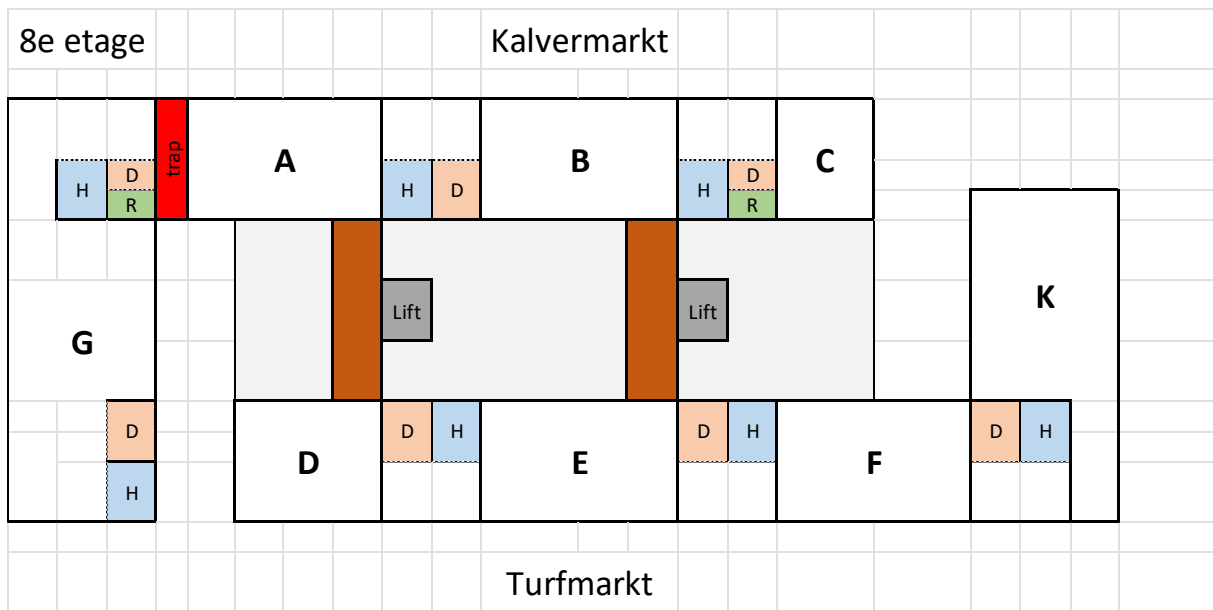
5^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Turfmarkt

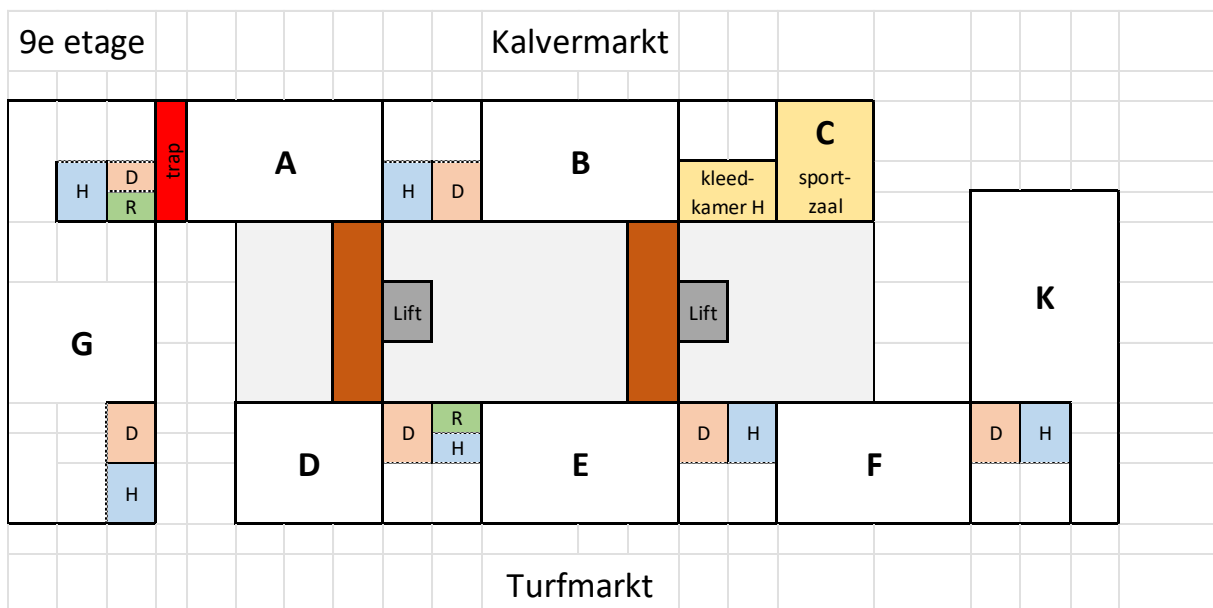
6^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt

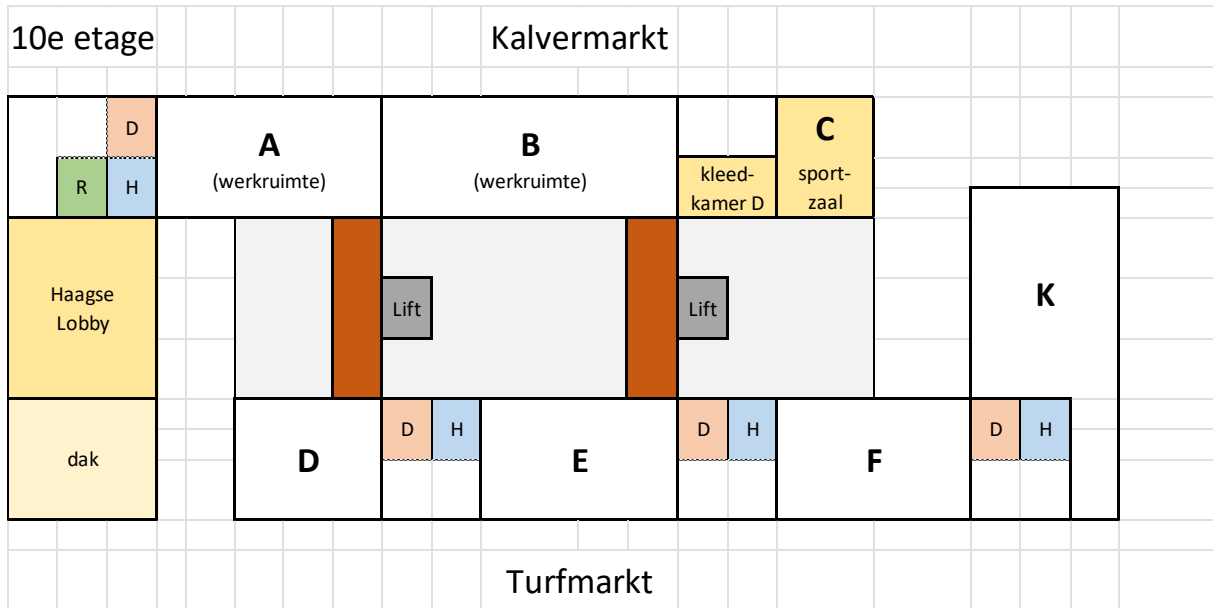
7^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt en Turfmarkt

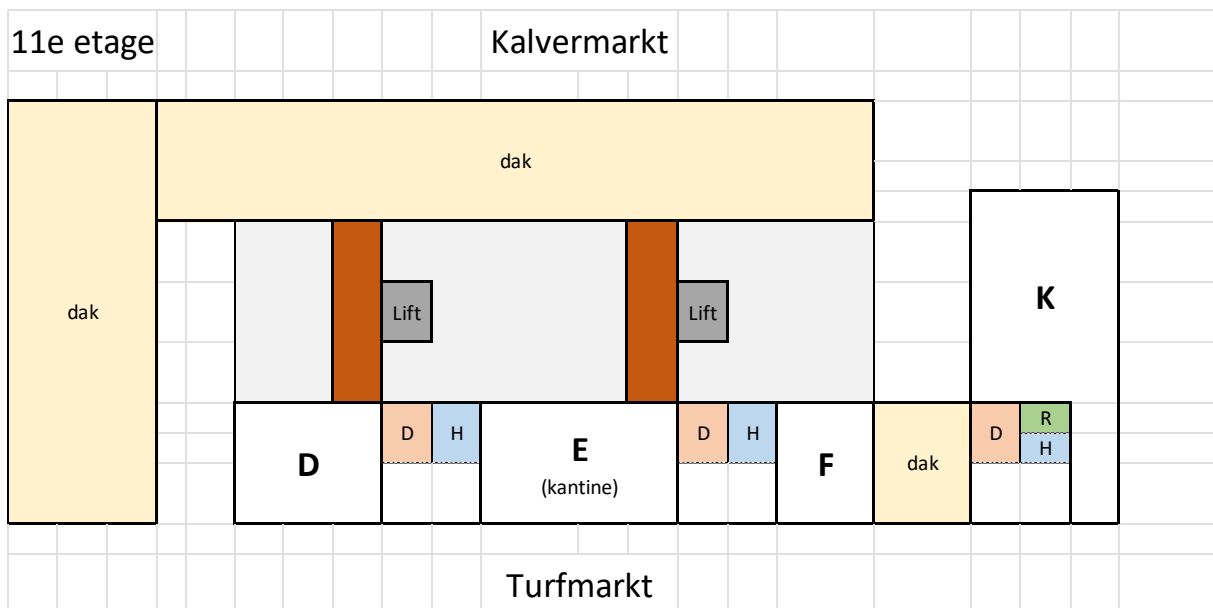
8^e etage: rolstoeltoilet op hoge deel en lage deel zijde Kalvermarkt

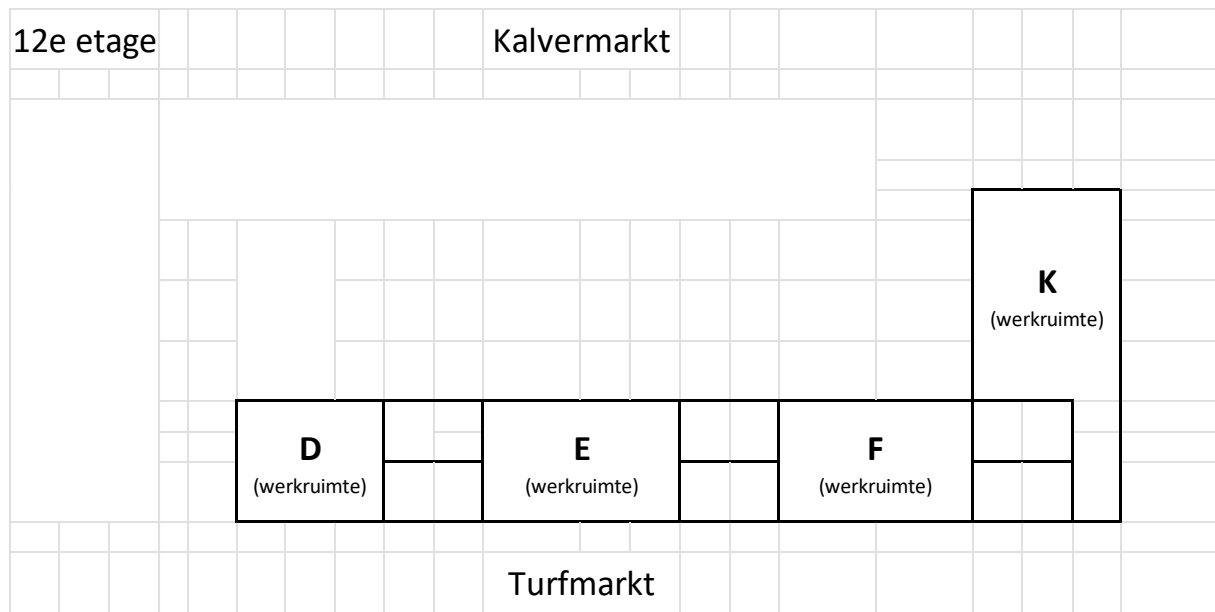
9^e etage: rolstoeltoilet op hoge deel zijde Kalvermarkt en op lage deel zijde Turfmarkt

10^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Kalvermarkt bij de Haagse lobby

11^e etage: rolstoeltoilet aan zijde Turfmarkt in de K-vleugel, niet bereikbaar vanuit de kantine.

12^e etage: geen rolstoeltoiletten